

# Ontleden België; cremeren resten? (Nieuw verlof nodig? Nee)

23 maart 2017

Vraag nummer: 50192

Geachte heer van der Putten,

In onze gemeente in vorig jaar iemand overleden die haar lichaam ter beschikking van de wetenschap heeft gesteld. Haar lichaam is naar een ziekenhuis in Antwerpen, België gegaan.

In België is het blijkbaar gebruikelijk dat de 'restanten' terug gaan naar de nabestaanden, zodat zij deze alsnog kunnen begraven of cremeren. Moet er voor een dergelijke begrafenis of crematie ook een verlof worden afgegeven en zo ja, door wie?

De wet op de lijkbezorging zegt hier niets over, omdat in Nederland alle resten door het ziekenhuis worden vernietigd.

Graag uw advies in deze zaak.

**Antwoord:**

Geachte mevrouw,

Dit soort situatie is mij bekend. Ik heb wel vaker vragen in gelijke gevallen gehad, maar nog niet in deze adviesrubriek voor zover ik me herinner.

Overigens niet alleen in België komen overblijfselen na korte of langere tijd ter beschikking van de familie. Ik had recent ook van doen met een geval in Berlijn.

In Nederland kunnen de resten die na ontleding over blijven, worden begraven of gecremeerd als ze afkomstig zijn van een anatomisch instituut met een verklaring dat het hier gaat om de stoffelijke resten van een persoon wiens lichaam ter beschikking van de wetenschap was gesteld. Het is niet zo dat de 'restanten' altijd geheel verbruikt of vernietigd worden. Ze worden meestal als 'specifiek ziekenhuisafval' afgevoerd en dan gecremeerd. Maar soms bieden instituten ze ook aan aan 'gewone' crematoria en soms ook aan begraafplaatsen. Dat lijkt mij mogelijk. Er is geen regel dat op begraafplaatsen en in crematoria alleen 'verse' overledenen met een verlof begraven of gecremeerd mogen worden. Er is immers na een opgraving alsnog een crematie mogelijk. En de inhoud van geruimde graven op begraafplaats A mogen op begraafplaats B ter aarde worden besteld als begraafplaats A geen ruimte heeft of helemaal wordt opgeheven. In theorie mogen ook dieren op begraafplaatsen voor mensen worden begraven en in crematoria gecremeerd, ook al gebeurt het zelden of nooit.

Het begraven of cremeren van 'restanten' gebeurt dus ook in meer situaties, ook zonder nieuw verlof tot begraven of cremeren. Er is een grote vrijheid voor begraafplaatsen en crematoria om organisch materiaal voor begraving of crematie te accepteren.

De wet maakt geen onderscheid tussen het ter beschikking stellen in Nederland of in het buitenland en het volume van de resten is geen criterium of er nog een aparte regeling getroffen moet worden.

Het verlof tot begraven of cremeren in Nederland is ook geldig in de Benelux. Omgekeerd zijn de verlopen uit België en Luxemburg ook geldig in Nederland. Dat pleit er voor om de situatie in België gelijk te behandelen als die in Nederland.

Ik ben van mening dat de 'restanten' die terug worden gegeven aan nabestaanden aan de hand van een

verklaring van herkomst van het anatomisch instituut, samen met een afschrift van het verlof tot ontleding, ter begraving of crematie kunnen worden aangeboden aan een begraafplaats of crematorium.

Er hoeft dus geen nieuw verlof tot begraven of cremeren te worden afgegeven. Er is immers met het verlof tot ontleden al een aan het verlof tot begraven of cremeren gelijkstaande bestemming aan het lijk gegeven. Het verlof is bedoeld als eindbestemming van de persoon; men geeft niet telkens in nieuwe situaties nieuwe verloven.

Ik had ook vergelijkbare vragen met de vuurwerkramp in Enschede in mei 2000 en bij de nasleep van het neerhalen van de MH17 in 2014 en 2015. Daar werden nadien telkens nog - soms heel weinig en soms veel - stoffelijke resten gevonden en daar speelde ook de vraag of voor de lijkbezorging van die nieuwe resten dan telkens opnieuw verlof zou moeten worden verleend. Nee. Alle latere handelingen vallen onder het eerste verlof.

Met vriendelijke groet,

mr W.G.H.M. van der Putten

Naschrift:

Vergelijk ook [vraag 56329](#) over een overledene die na enkele dagen door een anatomisch instituut werd geweigerd. Waar wel verlof tot ontleding voor was afgegeven. Als niet ontleed is, moet dat verlof gewoon vergeten worden, het blijft ongebruikt, maar moet alsnog een verlof tot begraven of cremeren worden aangevraagd.

TIP

Laat nabestaanden niet onnodig zoeken naar oude polissen. Registreer of u een uitvaartverzekering hebt op [uitvaartverzekeringsregister.nl](http://uitvaartverzekeringsregister.nl)

Ook verstandig om in te vullen als u GEEN verzekering hebt.

TIP

[Vergelijk snel en eenvoudig offertes van uitvaartondernemers](#) via de site [Uitvaartoffertes.nl](http://Uitvaartoffertes.nl)

TIP

Bezoek ook eens de video- adviesrubriek: Infotheek - reportages - kijkersvragen - juridische vragen en antwoorden ([klik hier](#)).

## Er is een fout opgetreden.

[Bekijk deze video op www.youtube.com](#) of schakel JavaScript in als dit is uitgeschakeld in je browser.

TIP

[Melden van overlijden](#). Landelijk gratis meldnummer overlijden: 0800-783 73 43.

TIP

[www.urnenwinkel.nl](http://www.urnenwinkel.nl). De mooiste collectie [urnen](#) voor de beste prijs.

Stel een vraag:

---